

BRİFİNG

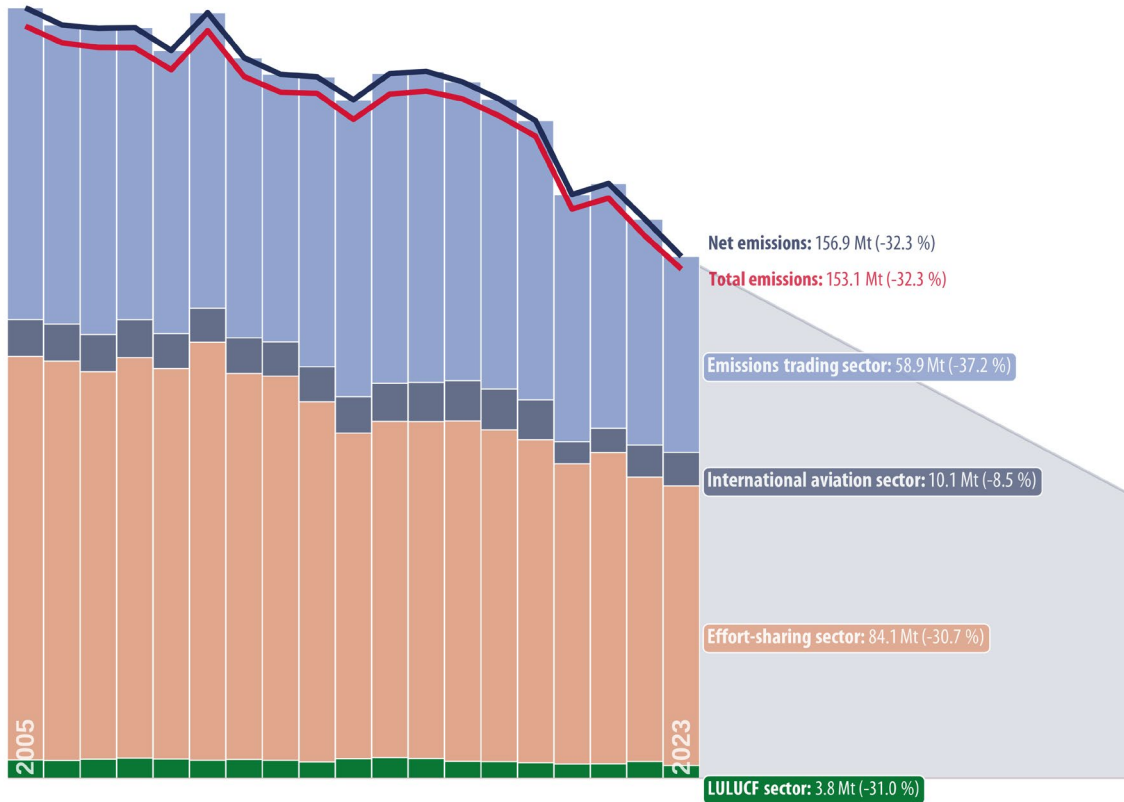
AB iklim nötrlüğüne giden yol haritası –
Üye Devletlerin incelenmesi

Hollanda'nın iklim eylem stratejisi

Hollanda, 2050 yılına kadar iklim nötrlüğüne ulaşmayı (Şekil 1'deki yörüngeye bakın) ve 1990'a kıyasla 2030 yılına kadar %55 sera gazı (GHG) azaltımı sağlamayı hedefliyor. Ülke, AB'nin net GHG emisyonlarının %5,3'ünü oluşturuyor ve 2005 ile 2023 yılları arasında %32,3'lük net emisyon azaltımı elde etti; bu, aynı dönemdeki %30,5'lik AB ortalama azaltımından daha fazla. AB emisyon ticaret sistemi (ETS) kapsamındaki sektörlerden kaynaklanan emisyonlar %37,2 oranında düştü. Tarımın rolü nedeniyle, Hollanda arazi kullanımı, arazi kullanımı değişikliği ve ormancılık (LULUCF) sektörü sürekli olarak net emisyonlara neden olmuştur. Çaba paylaşımı sektörleri açısından, ülke 2020 hedeflerini aştı, ancak güncellenen 2030 yükümlülüklerini yerine getirmek için ekstra çabaya ihtiyacı var. Temmuz 2023'te, REPowerEU bölümüyle kurtarma ve dayanıklılık planının revizyonunu önerdi ve bir rapor sundu. [taslak](#) Avrupa Komisyonu'nun güncellediği Ulusal Enerji ve İklim Planı (NECP) [değerlendirildi](#) Aralık ayında. Hollanda, kendi raporlarını sunan beş Üye Devletten biriydi. [son](#) NECP'yi zamanında güncelledik (26 Haziran 2024).

2023'te [anket](#), Hollandalıların %66'sı (AB ortalamasının %46'sına karşı) iklim değişikliğini dünyanın karşı karşıya olduğu en ciddi dört sorundan biri olarak tanımladı. Üçte ikiden fazlası ulusal hükümetin, iş dünyasının ve endüstrinin ve/veya AB'nin iklim değişikliğiyle mücadele etmesini bekliyor; yarısından fazlası bunu kişisel bir sorumluluk olarak görüyor.

Şekil 1 – Hollanda'nın sera gazı emisyonları milyon ton (Mt), 2005-2023

Veri kaynağı: Avrupa Çevre Ajansı ([AEA](#)), 2024.

Bu briefing, tüm AB Üye Devletlerini kapsayan bir dizi briefing'in bir parçasıdır.

EPRS | Avrupa Parlamentosu Araştırma Servisi

Yazar: Gregor Erbach ve Noor Dewulf; Grafikler: Ville Seppälä
İklim Eylem Araştırma ve İzleme Servisi, Üye Araştırma Servisi
PE 767.176 – Aralık 2024

Hollanda'nın başlangıç noktası

Hollandalılar [İklim Hukuku](#) 2019'da kabul edildi ve Avrupa İklim Yasası ile uyumlu hale getirmek için 2023'te güncellendi. 2050 yılına kadar iklim nötrlüğü ve CO2 hedefleri belirliyor²-2035'e kadar serbest elektrik sektörü ve 1990 seviyelerine kıyasla 2030'a kadar net GHG emisyonlarında %55'lik bir azalma hedefliyor. 2030 hedefine kesin bir şekilde ulaşmak için Hollanda, o tarihe kadar %60'lık bir emisyon azaltımı hedefleyerek önlemlerin 'aşırı programlanması'nı tercih etti. [iklim politikası programı](#) ve tamamlanan [bahar iklim kararı](#) 2023'te, Hollanda iklim politikasının adil, uygulanabilir ve iddialı olması gerektiği ilkesine dayanmaktadır. Ülkenin [uzun vadeli strateji](#) 2019 yılından itibaren geçerli olup, hala önceki iklim hedefleri baz alınmaktadır.

Hollanda [ulaşmış](#) 2020 AB sera gazı emisyonları ve enerji tüketimi hedeflerine ulaşamadı, ancak yenilenebilir enerji payı için 2020 hedefine ulaşmak için diğer Üye Devletlerden istatistiksel transferlerden yararlanmak zorunda kaldı. Ülke, 2005 ile 2023 yılları arasında tüm sektörlerde emisyonları azaltmayı başardı. Kişi başına emisyonlar 2005'ten bu yana %38 düşerek 8,6 ton karbondioksit eşdeğerine (tCO_{2e}) ulaştı. 2023 yılında, AB ortalaması olan 7,2 tonun üzerindedir. Ayrıca, Hollanda ekonomisinin karbon yoğunluğu 2005 ile 2023 yılları arasında %49 oranında azaltılmış olup, AB ortalamasının %20 altındadır.

Konseyin 2024 [ülkeye özgü öneriler](#) Hollanda için sürdürülebilir tarım ve elektrik şebekesine yatırım için çerçeve koşullarının iyileştirilmesi konusunda daha fazla çaba çağırısı. Komisyonun [ülke raporu](#) yenilenebilir enerji kaynaklarının yaygınlaştırılması ve ekonomik faaliyetler önünde engel olarak elektrik şebekesindeki kapasite kısıtlamalarını belirler.

2025'e göre [İklim Değişikliği Performans Endeksi](#) (CCPI), Hollanda, Danimarka'dan sonra ikinci en iyi performans gösteren ülkedir. CCPI, ülkeleri iklim koruma performanslarına göre, öncelikle niceliksel verileri kullanarak sıralar ve uzmanlar bir ülkenin ileriye dönük iklim politikalarının nitel değerlendirmesini sağlar. Uzmanlar, yeni hükümetin ülkenin iyi gelişmiş iklim politikası sistemini büyük ölçüde sürdürdüğünü vurgular.

İklim eylemi yönetimi

Hollanda İklim Yasası genel hedefleri belirler ve hükümetin 10 yıllık bir plan hazırlamasını gerektirir. [iklim planı](#) her 5 yılda bir. Plan, politikaları ve önlemleri belirler. İklim planlarının hazırlanmasına ilişkin takvim, AB'nin [Yönetim Düzenlemesi](#) Hükümet yıllık bir bütçe hazırlamalıdır [iklim muhtırası](#) ve iki yılda bir ilerleme raporları. İklim muhtırası iklim politikasını hesaba katar, geçen yıl kaydedilen ilerlemeyi yansıtır ve bunu ulusal ve AB düzeyindeki hedeflerle karşılaştırır. Hollanda Devlet Konseyi'nin iklim politikasıyla ilgili danışmanlık rolü vardır, PBL ise (*Leefomgeving'in Planbureau'su*) yıllık bir rapor sunmakla görevlendirilmiştir [iklim ve enerji görünümü](#) Bağımsız ve disiplinlerarası [Hollanda Bilimsel İklim Konseyi](#) Nisan 2023'te kurulan , Hollanda hükümeti ve parlamentosuna talep üzerine ve kendi inisiyatifiyle bilim temelli, stratejik iklim politikası tavsiyeleri sunmaktadır.

Kamu katılımını sağlamak için İklim Yasası, hükümetin eyaletler, belediye meclisleri, su yetkilileri ve diğer ilgili paydaşlar gibi çeşitli hükümet düzeylerinden girdi kullanmasını gerektirir. [iklim anlaşması](#) , hükümet, işletmeler ve sivil toplum örgütleri, önümüzdeki 10 yıl için ortak önlemler ve ulusal emisyon azaltma hedeflerine ulaşmak için sektörel hedefler üzerinde anlaştılar. Anlaşma, [Ulusal İklim Platformu](#) , 2022'de kuruldu. Platform vatandaşları, işletmeleri ve hükümeti birbirine bağlıyor. İklim eylemini hızlandırmak için fırsatları ve engelleri belirlemek üzere bir 'hızlandırma diyalogu' düzenliyor, analizler gerçekleştiriyor ve siyasi kararların hazırlanmasına yardımcı oluyor.

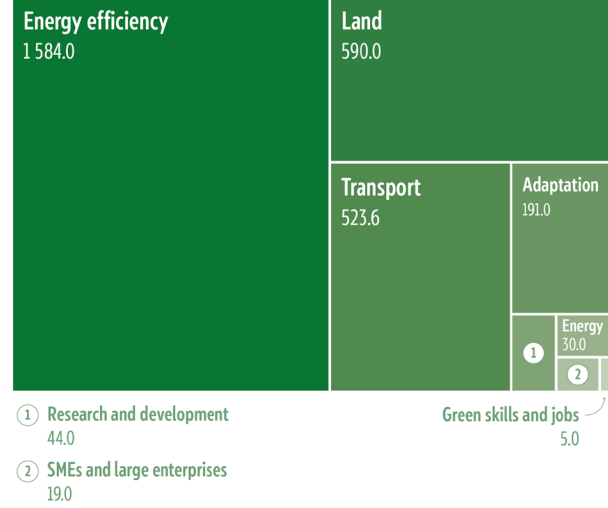
İlk Hollandalı [iklim uyum stratejisi](#) 2016'dan kalma. [ulusal uyum planı](#) 2023'ten itibaren iklim dayanıklılığını hızlandırmayı hedefliyor. 2023 ile birlikte [iklim senaryoları](#) ve en son [iklim risklerinin gözden geçirilmesi](#) 2026 yılında beklenen yeni iklim uyum stratejisine katkı sağlayacak.

Ulusal toparlanma ve dayanıklılık planında iklim eylemi

Hollandalılar [ulusal kurtarma ve dayanıklılık planı](#) (NRRP), ülkenin 2019 gayri safi yurt içi hasılasının %0,7'sine denk gelen 5,44 milyar avroluk hacmiyle en küçüklerden biridir. 2023 yılında, orijinal plan değiştirildi ve bir REPowerEU bölümü. Hollanda planı [tahsis eder](#) Harcamaların %54,9'u iklim eylemine ayrıldı; bu oran, Kurtarma ve Dayanıklılık Fonu kapsamındaki zorunlu %37 hedefinin çok üzerinde.

Şekil 2'de görüldüğü gibi, şimdiye kadarki en büyük proje [Hollanda NRRP oduryatırım sübvansiyonu](#) sürdürülebilir enerji ve enerji tasarrufu için 1,36 milyar avroluk bir hacme sahip. NRRP, 694 milyon avroluk açık deniz rüzgar enerjisini ve 68 milyon avroluk yeşil hidrojeni destekliyor. Ulaştırma sektöründeki projeler, iç su yollarını, sürdürülebilir havacılığı, demiryolu trafiği yönetimini, akıllı yol kenarı istasyonlarını ve güvenli, akıllı ve sürdürülebilir mobilitayı ele alıyor. Tarımda, plan, [azot](#) Hollanda'nın başlıca çevresel sorunlarından biri olan kirlilik.

Şekil 2 – NRRP iklim boyutu (milyon €)

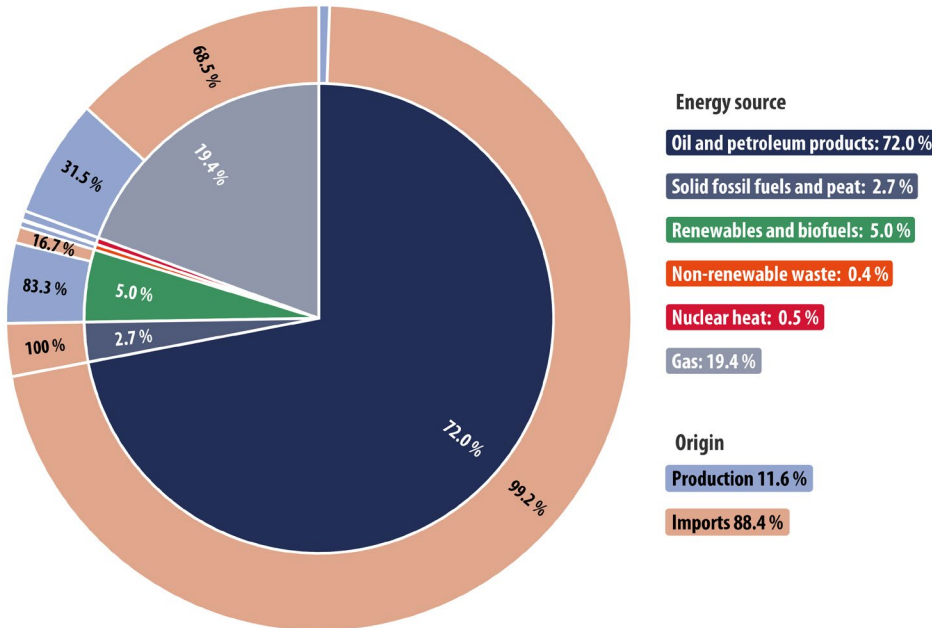
Veri kaynağı: [Avrupa Komisyonu](#), 2023; grafik: Lucille Killmayer, EPRS.

Not: Açık deniz rüzgarına ilişkin tedbirler 'Ulaşım' ve 'Kara' başlığı altında, hidrojenle ilgili tedbirler ise 'Araştırma ve geliştirme' başlığı altında sınıflandırılmıştır.

Enerji durumu

Hollanda önemli bir ülkedir [enerji ticaret merkezi](#) Avrupa için. 2022'de Hollanda 25 milyon ton petrol eşdeğeri (Mtoe) enerji üretti, 187 Mtoe ithal etti ve 124 Mtoe ihraç etti, ülke içinde ise 50 Mtoe tüketildi.

Şekil 3 – Enerji karışımı ve ithalat bağımlılığı, 2022

Veri kaynağı: Eurostat ([nrg_bal_sd](#)), 2024.

Petrol ve petrol ürünleri, neredeyse tamamı ithal edilen, 2022'de Hollanda enerji arzının %72'sini oluşturuyordu. Ancak ithalatın yarısı doğrudan diğer ülkelere ihraç ediliyor. Diğer yarısı, ürünlerinin çoğunu çoğunlukla Avrupa ülkelerine ihraç eden Hollanda rafinerileri tarafından kullanılıyor. Petrol ve petrol ürünleri, Hollanda'daki nihai enerji tüketiminin %42'sini oluşturuyor.

Doğal gaz Hollanda enerji sisteminde önemli bir rol oynar, yukarıdaki Şekil 3'te gösterildiği gibi enerji arzının %19,4'ünü ve ülkedeki nihai enerji tüketiminin %32'sini oluşturur. Hollanda önemli doğal gaz rezervlerine sahip olmasına ve tarihsel olarak büyük bir gaz ihracatçısı olmasına rağmen, 2022'de net bir gaz ithalatçısıydı. Bu, Ekim 2023'te tamamlanan Groningen gaz sahasının aşamalı olarak kapatılmasının bir sonucudur, çünkü [indüklenen depremler](#) .

KömürHollanda'da enerji arzının %2,7'lik payıyla yalnızca küçük bir rol oynar. Ülke, 1970'lerde yerli kömür madenciliği sona erdiğinden tamamen ithalata bağlıdır. Kömürün elektrik üretimi için kullanımı [yasak](#) 2030 yılı itibariyle.

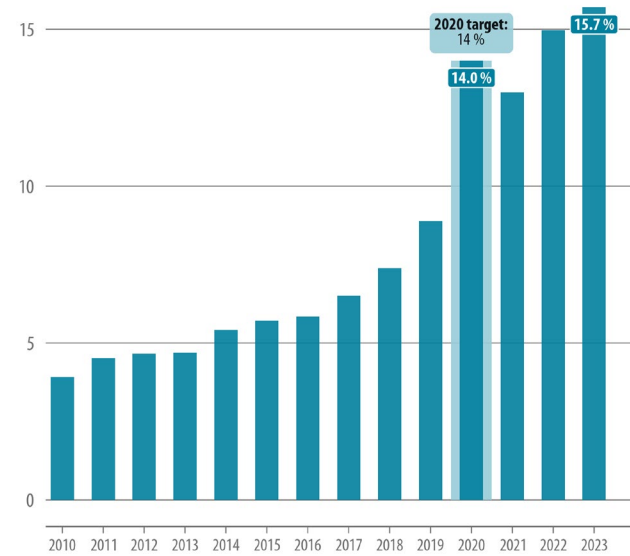
ElektrikHollanda'daki üretim kapasitesi 2000 yılında yaklaşık 21 gigavattan (GW) 2023 yılında 60 GW'a çıktı; bu büyük ölçüde [genleşme](#) yenilenebilir enerji kaynakları. Ancak, elektrik şebekesi yetişemedi ve ülke şu sorunlardan muzdarip:[şebeke darboğazları](#) ekonominin daha fazla elektrikleşmesini yavaşlatan.[ulusal enerji sistemi planı](#) Aralık 2023'te kabul edilen 8 milyar avroluk [yıllık yatırım](#) enerji şebekelerinde planlanıyor. 2035 yılına kadar karbon içermeyen elektrik üretimi hedefine ulaşmak için ülke, açık deniz rüzgarı ve güneş, nükleer enerji, piller ve hidrojeni enerji depolaması için kullanmayı ve pik yüklerden kaçınmak için esnek talebi kullanmayı planlıyor.**Nükleer güç**2022'de Hollanda'nın elektrik üretiminin %3'ünü oluşturdu. Ülke sadece [bir adet faal nükleer santral](#) , ile

482 megavat kapasiteli. Nükleer enerjiyi aşamalı olarak sonlandırmaya yönelik önceki bir karar 2021'de bozuldu ve ülke dört yeni büyük nükleer santral ve muhtemelen birden fazla küçük santral inşa etmeyi planlıyor.

2020 yılında, pay [yenilenebilir enerji kaynakları](#)(RES) nihai enerji tüketiminde %11,5'ti ve ülkenin bağlayıcı AB düzeyi hedefi olan %14'ün altında kaldı. Bu nedenle Hollanda, hedefe ulaşmak için istatistiksel bir transfer kullanmak zorunda kaldı ve bu da Şekil 4'teki zirveyi açıklıyor. AB Yenilenebilir Enerji Direktifi uyarınca Hollanda'nın 2030 için %39'luk gösterge niteliğinde bir RES hedefi var. 2024'te duyurulan yeni politikalarla bu paya ulaşmayı bekliyor. Ülke 2 milyar metreküp [yeşil gaz](#) 2030 yılına kadar ve 2022 yılında 3 GW olan açık deniz rüzgar kapasitesini 2032 yılında 21 GW'a çıkarmak [detaylı plan](#) ve açık deniz rüzgar parklarını güneş enerjisiyle birleştirmek. Üretilen elektriğin bir kısmı açık denizde yenilenebilir hidrojen üretmek için kullanılacak. 2032 için ülke [öngörüyor](#) Yenilenebilir hidrojen üretimi için 8 GW elektroliz kapasitesi. Hollanda kamu-özel sektör işbirliğini başlattı [ulusal hidrojen programı](#) 2022 yılında.

Hollanda bir taslak hazırlamayı planlıyor [Kuzey Denizi enerji altyapı planı 2050](#) gelecekteki açık deniz enerji merkezleri ve altyapılarına yönelik stratejik bir bakış açısıyla. Koordine eder [enerji planlaması](#) ve uluslararası alanda politika [Beşgen Enerji Forumu](#) ve [Kuzey Denizleri Enerji İşbirliği](#) .

Şekil 4 – Son enerji tüketiminde yenilenebilir enerji payı

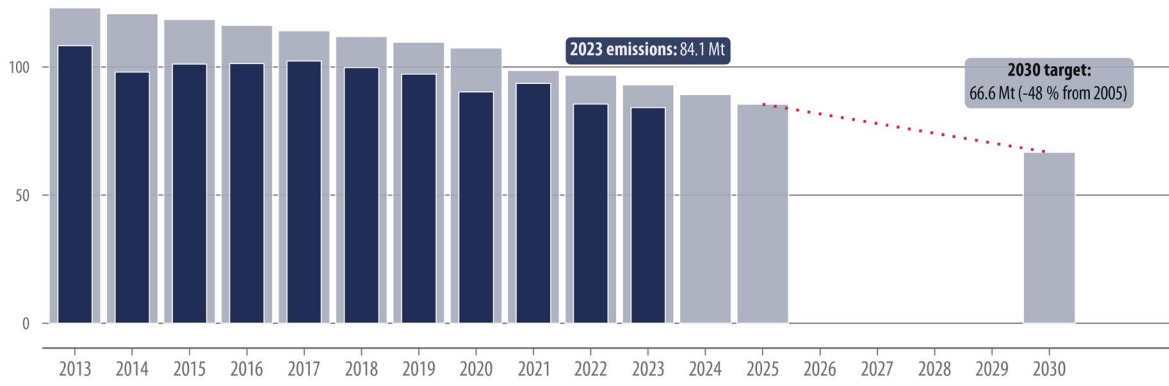
Veri kaynağı: Eurostat ([nrg_ind_ren](#)), 2024.

Sektörel zorluklar ve stratejiler

Enerji endüstrileri 2023'te Hollanda'daki sera gazı emisyonlarının %24,5'inden sorumluydu, diğer endüstriler ise %19,9'unu oluşturuyordu. Enerji endüstrileri 2005'ten 2023'e %45 emisyon azaltımı elde etti ve diğer endüstriler ise %30. Hollanda'nın ulusal bir CO₂ Hollanda iklim anlaşmasında endüstriyel sektörün 2030 hedefini karşılamasını sağlamak için vergi. 2024'te endüstriyel tesisler tCO başına 74,17 € ödüyor ve her yıl azalan bir eşik değerinin üzerindeki emisyonlar için.

Hollanda NECP'ye göre, sürdürülebilir enerji üretimi ve iklim geçişini teşvik etmeye yönelik mevcut sübvansiyon planına ek olarak, önümüzdeki 10 yıl boyunca iklim ve enerji politikası önlemlerini finanse etmek üzere 35 milyar avroluk bir İklim ve Geçiş Fonu kuruldu (SDE++). Program, yenilenebilir elektrik ve gazı, yenilenebilir ve düşük karbonlu ısıyı ve düşük karbonlu üretimi destekliyor ve 2024 yılı için 11,5 milyar avroluk bir bütçeye sahip.

Şekil 5 – Çaba Paylaşım Kararı/Yönetmeliği kapsamında Hollanda'nın emisyonları

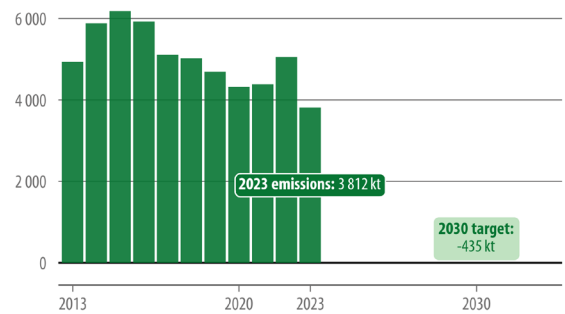
Veri kaynağı: [AEA](#), 2024.

Şekil 5'te görüldüğü gibi, Hollanda, Çaba Paylaşım Kararı (2013-2020) kapsamındaki her yılda tahsislerin altında kalmıştır. Çaba Paylaşım Yönetmeliği'nin (ESR) '55'e uygun' revizyonu, Hollanda'nın 2030 emisyon azaltma yükümlülüğünü 2005'e kıyasla %48'e çıkarmıştır. Hollanda [bekliyor](#) Bu hedefe ulaşmak için, muhtemelen ETS veya LULUCF sektörlerindeki esnekliklerden yararlanılabilir. ESR kapsamındaki sektörler arasında ulaşım, binalar, tarım ve küçük endüstriyel tesisler yer alır. Karayolu taşımacılığı ve binalar için yeni AB ETS (ETS2) 2027/2028'de faaliyete geçecektir. Hollanda [uzatılmış](#) ETS2, su taşımacılığı, demir yolu, tarım ve diğer fosil yakıtların yakılması gibi ek sektörlerde kullanılan yakıtlara yöneliktir.

Hollanda saygı duyuyor [karbon yakalama ve depolama](#) CO₂'yi azaltmak için önemli özelliklerle endüstriyel emisyonları azaltmak için alternatiflerin kolayca bulunmadığı uygulamalarda emisyonlar. Hollanda'nın CO₂'ye ulaşmasını bekliyor. 2030 yılına kadar Kuzey Denizi'nde yılda 10-15 milyon tonluk enjeksiyon kapasitesi. 1,3 milyar avro [Porthos](#) (Rotterdam Limanı CO₂ Taşıma Merkezi ve Açık Deniz Depolama) projesinin 2,5 milyon ton yakalanan CO₂'yi işleme bekleniyor. Her yıl, 2026'dan itibaren.

The [ulaşım](#) sektör, 2023 yılında Hollanda'nın sera gazı emisyonlarının %17,3'ünü oluşturdu ve 2005'ten bu yana %25'lik bir azalma sağladı. Ülke, [sürdürülebilir hareketlilik politikası](#) aktif mobilite ve sürdürülebilir yolcu taşımacılığı, elektrikli otomobiller, lojistik ve sürdürülebilirliğe dayalı yakıtlar. Koalisyon anlaşması başlangıçta 265 milyon avro öngörüyor [yolcu taşımacılığının yeşillendirilmesi](#).

Şekil 6 – Hollanda'daki LULUCF emisyonları

Veri kaynağı: [AEA](#) (2030 hedefi 2016-2018 baz alınarak oluşturulmuştur), 2024.

Artan sayıda olmasına rağmen **binalar** Hollanda'da bu sektöre ilişkin emisyonlar 2005'ten bu yana üçte bir oranında azaldı. **Miktar** Sektörün emisyonlarını daha da azaltmak için 2,5 milyon ünitenin enerji verimli yatıtımına, düşük karbonlu bölgesel ısıtmaya, hibrit ısı pompalarına ve biyogaza odaklanılacak.

Tarım 2023'te Hollanda emisyonlarının %11,7'sini oluşturuyordu. **kırsal alanlar için ulusal program** iklim, doğa, azot ve su kalitesi gibi birden fazla zorluğun ele alınması için bütünsel bir yaklaşım ortaya koymaktadır. **sera bahçeciliği** Sektörün 2040 yılına kadar iklim açısından nötr hale gelmesi hedefleniyor.

2030 yılına kadar Hollanda **mutlak** LULUCF emisyonlarını -435 kiloton CO₂ kadar azaltın (ktCO₂e) 2016, 2017 ve 2018'deki ortalama emisyonlarıyla karşılaştırılmıştır (muhasabe düzeltmeleri yapılabilir). 2020'de bu temel değer 4.958 ktCO₂ idir (yukarıdaki Şekil 6'ya bakın). NECP **gösterir** ülkenin 2030 LULUCF yükümlülüğünü aşmasını beklediğini belirtti. Hollanda iklim anlaşması, ormanlarda ve sulak alanlarda karbon depolamasını 400 ktCO₂'dan 800 ktCO₂'ya çıkarmayı hedefliyor 2030 yılına kadar. Hollandalılar **orman stratejisi** Karbon depolamasını artırmak için ağaçlandırma, yeniden ağaçlandırma ve tarımsal ormancılık öngörüyor.

Son politika gelişmeleri

The **2024-2028 hükümet programı**, Eylül 2024'te kabul edilen, iklim adaptasyonu konusunda harekete geçme ve adaptasyon stratejisini güncelleme sözü veriyor. Mevcut iklim politikası anlaşmalarına devam edecek, ancak AB politikasının üstüne gereklilikler getirmeyecek. Planlanan karbon vergisi artışı ve konut ısıtma sistemleri için yeni kurallar iptal edilecek. İklim fonunun hidrojen ve karbon yakalama ve depolama gibi inovasyon ve teknoloji yatırımları için kullanılması planlanıyor. Hükümet enerji güvenliğine ve sürdürülebilir enerjinin yerel üretimine odaklanacak. Mevcut enerji geçiş fonları düşük gelirli hanelere ve küçük işletmelere fayda sağlamalı. Tarım için vergisi düşürülmüş dizel yeniden tanıtılacak ve **fosil yakıt sübvansiyonları** yalnızca AB düzeyinde aşamalı olarak kaldırılacak.

Hollanda Bilimsel İklim Konseyi bir rapor yayınladı **danışma raporu** Şubat 2024'te 2025-2035 iklim planı hakkında. Hollanda 2030 hedefinin ancak net politik kararlarla ve uygulama darboğazlarının giderilmesiyle elde edilebileceği konusunda uyarıyor. Ayrıca, bilimsel konsey bir **karbondioksit giderimi raporu** Temmuz 2024'te kalıcı uzaklaştırmalara odaklanan bir politika önerildi. 2030 hedefiyle ilgili endişeler PBL'nin Ekim 2024'te doğrulandı **iklim ve enerji görünümü**, Hollanda'nın 2030 yılına kadar %45 ila %52 oranında sera gazı emisyonu azaltımına ulaşacağı ve bu nedenle İklim Yasası'nda belirlenen %55 hedefini kaçırma olasılığının çok yüksek olduğu sonucuna varıyor. Ekim 2024'te hükümet, **2025-2035 iklim planı taslağı** ve kamuoyu istişaresi başlattı. Taslak plan, PBL raporunda önerildiği gibi 2040 yılına kadar %90 oranında sera gazı azaltımı hedefliyor **adil ve uygulanabilir 2040 iklim hedefleri** Hollanda için.

ANA REFERANSLAR

Avrupa Komisyonu, **2024 Ülke raporu – Hollanda**, 2024.

Hollanda Krallığı, **Hollanda – Son güncellenen NECP 2021-2030**, 2024.

SORUMLULUK REDDİ VE TELİF HAKKI

Bu belge, Avrupa Parlamentosu Üyeleri ve personelinin parlamento çalışmalarında yardımcı olmak üzere arka plan materyali olarak hazırlanmıştır ve onlara yöneliktir. Belgenin içeriği yalnızca yazarının/yazarlarının sorumluluğundadır ve burada ifade edilen herhangi bir görüş, Parlamentosun resmi bir pozisyonunu temsil ettiği şekilde yorumlanmamalıdır.

Kaynak belirtilmek ve Avrupa Parlamentosu'na önceden haber verilerek bir kopyası gönderilmek kaydıyla, ticari olmayan amaçlarla çoğaltılması ve tercüme edilmesi serbesttir.

© Avrupa Birliği, 2024. eprs@ep.europa.eu (temas

etmek) www.eprs.ep.parl.union.eu (intranet)

www.europarl.europa.eu/thinktank (internet)

<http://epthinktank.eu> (blog)